

OPSTELLING
door het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie
van een Protocol tot wijziging van artikel 1 van het Verdrag
betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof
M (81) 2

Het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie,

Gelet op artikel 19 b) van het Benelux-Unieverdrag,

Gelet op het door de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad op 12 december 1980 uitgebrachte advies,

Heeft de tekst opgesteld van een Protocol tot wijziging van artikel 1 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, alsmede van een Gemeenschappelijke Memorie van Toelichting bij dit Protocol.

Deze teksten zijn hierbij gevoegd.

Het Protocol zal worden voorgelegd aan de Overeenkomstsluitende Partijen, ten einde na ondertekening in werking te worden gesteld overeenkomstig de grondwettelijke bepalingen van ieder der Overeenkomstsluitende Partijen.

GEDAAN te Brussel, op 29 januari 1981.

De Voorzitter van het Comité van Ministers,

C.A. van der KLAUW

PROTOCOL
TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 1 VAN HET VERDRAG
BETREFFENDE DE INSTELLING ET HET STATUUT
VAN EEN BENELUX-GERECHTSHOF

De Regering van het Koninkrijk België,

De Regering van het Groothertogdom Luxemburg,

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden,

Constaterende dat sedert de totstandkoming van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof in een aantal Benelux-verdragen, gelegen op het gebied van de eenmaking van het recht, is bepaald dat zij reeds na de nederlegging van de tweede akte van bekrachtiging in werking treden tussen de twee landen die hun akte hebben nedergelegd,

Overwegende dat het belang van de eenheid in rechtspraak vordert dat de in artikel 1, lid 2, van het Verdrag van 31 maart 1965 bedoelde taak van het Hof zich tevens uitstrekt tot rechtsregels welke nog slechts gemeen zijn aan twee der Beneluxlanden en welke zijn aangewezen bij een Benelux-verdrag dat tussen die twee landen in werking is getreden;

Constaterende voorts, enerzijds, dat op grond van artikel 1, lid 3, van het Verdrag van 31 maart 1965 een beschikking van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie houdende aanwijzing van rechtsregels gemeen aan de drie landen kan bepalen, dat hetzij de hoofdstukken III en V hetzij hoofdstuk IV van dat Verdrag niet van toepassing zijn,

Constaterende anderzijds, dat in de Protocollen van 29 april 1969 en 11 mei 1974, gesloten ter uitvoering van artikel 1, lid 2 van genoemd Verdrag, alsmede in een aantal andere Benelux-overeenkomsten houdende aanwijzing van gemeenschappelijke rechtsregels, aan het Benelux-Gerechtshof bevoegdheid is verleend voor de toepassing van de hoofdstukken III en IV van het Verdrag,

Overwegende dat het wenselijk is dat door een beschikking van het Comité van Ministers, genomen ter uitvoering van artikel 1, lid 3 van het Verdrag, aan het Benelux-Gerechtshof dezelfde bevoegdheden kunnen worden verleend als die welke aan het Hof zijn opgedragen door de beide hiervoren genoemde Protocollen;

Overwegende dat het eveneens wenselijk is aan het Comité van Ministers ten aanzien van bij beschikking aangewezen gemeenschappelijke rechtsregels dezelfde bevoegdheden te verlenen als die, welke door artikel 2 van het hiervoren genoemde Protocol van 11 mei 1974 aan het Comité zijn verleend ten aanzien van de door dat Protocol aangewezen beschikkingen en aanbevelingen;

Gelet op het advies van de Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad van 12 december 1980;

Hebben besloten te dien einde een Protocol te sluiten tot wijziging van artikel 1 van genoemd Verdrag en zijn de volgende bepalingen overeengekomen :

Artikel 1

De leden 2, 3 en 4 van artikel 1 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, ondertekend te Brussel op 31 maart 1965, worden vervangen door de volgende tekst :

- « 2. Het Hof heeft tot taak de gelijkheid te bevorderen bij de toepassing van rechtsregels, welke gemeen zijn :
- a) aan de drie Beneluxlanden en welke zijn aangewezen :
    - hetzij bij verdrag;
    - hetzij bij een beschikking van het krachtens het Verdrag van 3 februari 1958 tot instelling van de Benelux Economische Unie ingestelde Comité van Ministers;
  - b) aan twee der Beneluxlanden en welke zijn aangewezen bij een tussen die twee landen in werking getreden verdrag, ondertekend door de drie Beneluxlanden.
3. De in lid 2 bedoelde beschikking van het Comité van Ministers kan bepalen dat een der hoofdstukken III, IV of V van dit Verdrag, dan wel twee van die hoofdstukken, niet van toepassing zijn.
4. Het Comité van Ministers kan, eveneens bij beschikking, bepalingen, welke door hem als gemeenschappelijke rechtsregels zijn aangewezen, van de toepassing van dit Verdrag, dan wel van een of twee der hoofdstukken III, IV en V daarvan, uitsluiten.

5. De in de leden 3 en 4 bedoelde beschikkingen worden genomen nadat terzake advies is ingewonnen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad. Zij worden vóór het tijdstip van hun inwerkingtreding in elk der drie Staten bekendgemaakt in de vorm welke aldaar voor de bekendmaking van verdragen is voorgeschreven. »

Artikel 2

1. Dit Protocol zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Benelux Economische Unie, die de Overeenkomstsluitende Partijen kennis geeft van de nederlegging van die akten.
2. Het Protocol treedt in werking op de eerste dag van de maand, volgende op de datum van nederlegging van de derde akte van bekrachtiging.
3. Het Protocol maakt een integrerend bestanddeel uit van het op 31 maart 1965 te Brussel gesloten Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Protocol hebben ondertekend.

GEDAAN te Brussel, op 10 juni 1981, in drievoud, in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor de Regering van het Koninkrijk België,

Charles-Ferdinand NOTHOMB

Voor de Regering van het Groothertogdom Luxemburg,

Pierre WÜRTH

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden,

J.H.O. INSINGER

GEMEENSCHAPPELIJKE MEMORIE VAN TOELICHTING
BIJ HET PROTOCOL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 1
VAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE INSTELLING EN
HET STATUUT VAN EEN BENELUX-GERECHTSHOF

EXPOSE DES MOTIFS COMMUN
DU PROTOCOLE MODIFIANT L'ARTICLE 1er
DU TRAITE RELATIF A L'INSTITUTION ET
AU STATUT D'UNE COUR DE JUSTICE BENELUX

**GEMEENSCHAPPELIJKE MEMORIE VAN TOELICHTING
BIJ HET PROTOCOL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 1
VAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE INSTELLING EN
HET STATUUT VAN EEN BENELUX-GERECHTSHOF**

Het onderhavige Protocol heeft een tweeledig doel, t.w. :

- het Hof bevoegdheid verlenen tot uitleg van gemeenschappelijke rechtsregels, die als zodanig zijn aangewezen bij een door de drie Beneluxlanden ondertekende overeenkomst die echter slechts tussen twee van die landen van kracht is;
- het Comité van Ministers de mogelijkheid verlenen om door dat Comité als gemeenschappelijke rechtsregels aangewezen bepalingen bij beschikking van de toepassing van het Verdrag, danwel van een of twee der hoofdstukken III, IV of V daarvan, uit te sluiten.

A. Bevoegdheid van het Hof tot uitleg van rechtsregels die twee Beneluxlanden gemeen hebben en die als zodanig zijn aangewezen bij een door de drie landen ondertekende overeenkomst

Deze toevoeging aan het Verdrag is noodzakelijk geworden n.a.v. een op 25 mei 1979 door het Hof gewezen arrest in de zaak VAN DER GRAAF/AGIO over de uitleg van artikel 4, lid 1, van de eenvormige wet op de dwangsom.

In dit uitvoerig gemotiveerde arrest verklaarde het Hof zich onbevoegd uitspraak te doen over de uitleg van vorenbedoelde bepaling, aangezien de Overeenkomst, houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, slechts tussen twee van de landen van kracht was, zodat deze bepaling niet kan worden aangemerkt als een aan de drie landen gemene rechtsregel in de zin van artikel 1 van het Verdrag van 1965 tot instelling van het Hof.

Het is gewenst dat het Benelux-Gerechtshof zo spoedig mogelijk ook in die gevallen bevoegdheid krijgt tot het beantwoorden van vragen van uitleg, teneinde te vermijden dat in een der landen jurisprudentie tot stand komt zonder dat het Hof daarop zijn invloed heeft kunnen doen gelden.

Dit is de reden van de wijzigingen die door het onderhavige Protocol in het tweede lid van artikel 1 van het Verdrag worden aangebracht. Op grond van het aldus gewijzigde lid zal het Hof voortaan eveneens uitleg kunnen geven van gemeenschappelijke rechtsregels die als zodanig zijn aangewezen bij een door de drie landen ondertekende overeenkomst die echter slechts tussen twee van die landen van kracht is.

B. Bevoegdheid van het Comité van Ministers om bepalingen die door dat Comité als gemeenschappelijke rechtsregels zijn aangewezen, uit te sluiten van de toepassing van het Verdrag, danwel van een of twee der hoofdstukken III, IV of V daarvan

Volgens de tekst van artikel 1, lid 3, van het Verdrag kan bij een beschikking van het Comité van Ministers tot aanwijzing van gemeenschappelijke rechtsregels de rechtsprekende bevoegdheid van het Hof (hoofdstukken III en V) danwel de adviserende bevoegdheid (hoofdstuk IV) worden uitgesloten.

Zoals de tekst thans luidt kunnen in een aanwijzingsbeschikking de hoofdstukken III en V niet worden gescheiden, zodat het juridisch onmogelijk is alleen hoofdstuk III (rechtspraak op verzoek van een nationaal rechtscollege) of alleen hoofdstuk V (rechtspraak op verzoek van het College van Scheidsrechters van de Unie) uit te sluiten.

Nu is de situatie echter zo dat in de meeste tot dusverre gesloten verdragen en protocollen, waarin gemeenschappelijke rechtsregels worden aangewezen, de in hoofdstuk V bedoelde bevoegdheden (rechtspraak op verzoek van het College van Scheidsrechters) zijn uitgesloten teneinde vermenging van voor het Hof en voor het College van Scheidsrechters lopende procedures te vermijden; terloops wordt opgemerkt dat bij laatstbedoelde instelling tot dusverre nimmer een verzoek tot uitleg aanhangig is gemaakt.

Tal van beschikkingen en aanbevelingen van het Comité van Ministers en van de verschillende ministeriële werkgroepen zijn als gemeenschappelijke rechtsregels aangewezen in het op 11 mei 1974 ondertekende Tweede Protocol ter uitvoering van artikel 1, lid 2, van het Verdrag en, zoals blijkt uit de memorie van toelichting bij dat Protocol, is ter vermindering van de omslachtige procedure tot ratificatie van verdragen besloten dat — overeenkomstig de huidige bepalingen van artikel 1 van het Verdrag — de aanwijzing van beschikkingen en aanbevelingen als gemeenschappelijke rechtsregels voortaan zal geschieden bij beschikking van het Comité van Ministers, nadat terzake het advies is ingewonnen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Het is derhalve gewenst het derde lid van artikel 1 zodanig te wijzigen dat het Comité van Ministers ook de toepassing van alleen hoofdstuk V kan uitsluiten. Aldus kan het Comité van Ministers aan het Hof dezelfde bevoegdheden verlenen als die welke door het Eerste en het Tweede Protocol werden toegekend.

Dit is het doel van het onderhavige Protocol.